

EFPP 5.2.2011
Olavi Lindfors

***TUTKIELMAN JA TIETEELLISEN
KIRJOITTAMISEN OHJAAMINEN –
koulutusyhteisöjen kokemuksia***

OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

OPM mietintö 2003

”...koulutukseen tulee sisältyä... psykoterapian teoriaa ja käytännön työtä yhdistävä opinnäyte, joka esitetään ja arvioidaan koulutuksen lopussa. Opinnäytetyö integroi prosessin osat henkilökohtaiseksi ammatilliseksi näkemykseksi.”

TEO/Valvira 2005

ET-taso: Esim. johonkin psykoterapiasuuntauksen erityiskysymykseen laaja-alaista perehtymistä vaativa kirjallinen tuotos, siihen liittyvä ohjaus ja tarkastus

VET-taso: ...kirjallinen tuotos, jossa on pyritty jonkin tieteellisen metodin (kvalitatiivisen tai kvantitatiivisen) soveltamiseen, siihen liittyvä ohjaus ja tarkastus.

VN:n asetus 16.12.2010:

...osaaminen hankitaan opinnoilla, jotka koostuvat teoriaopintojen, työnohjauksessa tapahtuvan psykoterapeuttisen potilastyön, koulutuspsykoterapian ja opinnäytetyön kokonaisuudesta. Osaaminen osoitetaan näytöllä.

Asetuksen perusteluosa: OPM 2003, TEO/Valvira 2005, Psykoterapian konsensuskokous 2006, Psykoterapeuttikoulutusconsortio 2009 (erityisesti osaamistavoitteiden määrittely)

Yleiset psykoterapeuttikoulutuksen tavoitteet (Psykoterapeuttikoulutusconsortio 2009)

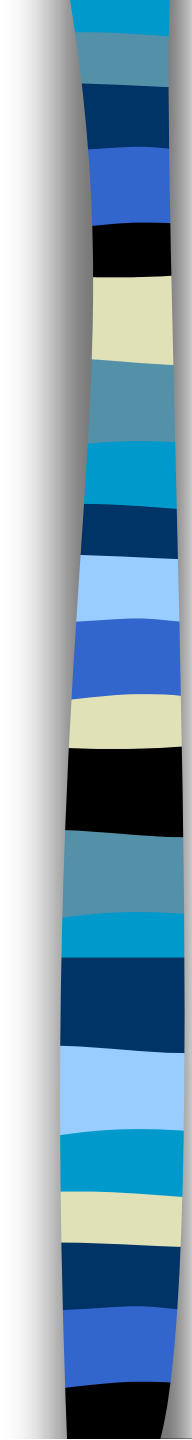
Psykoterapeutiksi päteväytyvältä edellytetään

- havainnointitaitoja
- käsitteellisiä taitoja
- terapiateknisiä taitoja
- kriittisen arvioinnin/reflektoinnin taitoja

Tiedollisesti ja taidollisesti psykoterapeutti, mm.

- hallitsee riittävästi ammattialan tieteellisen perustan ja tehdyn tutkimus- ja kehitystyön
- on perillä eri psykoterapiamenetelmistä, mielenterveyshäiriöistä, niiden synnystä ja kehityksestä, arviointimenetelmistä, psykoterapeuttiseen muutokseen yhteydessä olevista tekijöistä, yksilöiden ja perheiden elämään vaikuttavista yhteiskunnallisista tekijöistä (...), alan lainsäädännöstä...
- osaa yhdistää ja soveltaa teoreettista tietämystä kliiniseen käytäntöön

-
- osoittaa taitoa itsenäisesti suoriutua suunnitelmallisen terapiaprosessin läpiviemisestä ja kriittisestä prosessin arvioinnista
 - pystyy mukauttamaan psykoterapeuttisia väliintulotapoja hoidon edellyttämällä tavalla
 - osoittaa jatkuvaa kykyä kehittää itsetuntemus- ja reflektointikykyään
 - osaa viestiä alan ilmiöistä ja kysymyksenasetteluista erilaisilla foorumeilla
 - osaa viestiä eri terapian osapuolille tehdyistä toimenpiteistä ja hoidon tuloksista sekä tehdä näistä myös asianmukaisen dokumentaation

Erityiset, menetelmäkohtaiset kompetenssi- vaatimukset

Jokaisen koulutusorganisaation tulee näiden vaatimusten lisäksi laatia myös koulutettavaa psykoterapiamenetelmää koskevat spesifit kompetenssivaatimukset ja osaamiskuvaukset.

Nämä voivat olla yhteiset saman psykoterapiamenetelmän koulutusohjelmissa.

Vaatimukset eivät saa olla ristiriidassa yleisten psykoterapeutin kompetenssivaatimusten kanssa.

Psykoterapeuttikoulutuksen laadunvarmentaminen

- Koulutusten varmennettu laatu on edellytyksenä tavoiteltujen kompetenssien saavuttamiselle.
- Psykoterapeuttikoulutuksen laatuvaatimusten tulee noudattaa yleisiä korkeakouluopetukselle asetettavia laatuvaatimuksia.
- Lisäksi tulee huomioida erityiset psykoterapeuttiosaamisen laatuvaatimukset.

Opinnäytetyön laatuvaatimukset

- tulee määritellä; myös sen muodot, tavoitteet, siihen varatut ohjausresurssit
- opinnäytetyö on osa tiedollisen ja taidollisen näytön arviointia

KRITEERIT – TAVOITE –TOTEUTUSTAPA

- Kliinisen potilastapauksen tarkastelu jonkin (teoreettisen) näkökulman kautta. Laajuus n. 20 sivua. (A)
- Opinnäytetyö osoittaa että opiskelija pystyy käyttämään psykodynaamista ajattelua, ja että hän kirjallisessakin muodossa pystyy osoittamaan sen soveltamisen kykyä. Työn laajuus 8-12 sivua. (B)
- Kirjallinen näyte siitä, että koulutettava ymmärtää psykoanalyttisen psykoterapian teoria- ja tutkimusperinnettä ja on sisäistänyt sen periaatteet. Pääsääntöisesti koulutus-hoidon materiaalista. Kirjoitetaan artikkelimuotoon (IJPA-stand.)
ET: 10-12 s., ...kliinistä käytäntöä ja teoriaa yhdistävä teoreettinen katsaus
VET: 16-24 s., ...tieteellinen tutkielma. (C)

OPETUKSEN / SEMINAARIEN LAAJUUS

- Ei toistaiseksi tieteellisen kirjoittamisen opetusta, aloitteita järjestämiseksi tullut. Opinnäytteen laatimisohje. Opastus 2 tuntia. (A)
- Ei käsitelty toistaiseksi seminaareissa, tehty erillään. On katsottu että osuuden vastaavan 2 opintoviikkoa. Käytännössä moni käyttää siihen paljon aikaa. (B)
- Ohjaus tapahtuu pääosin seminaareissa, toteutuu vaiheittain pitkäkestoisena ja prosessinomaisena, jatkossa myös pienryhmissä. Seminaareissa opetusta / ohjausta (tieteenfilosofia, tieteellinen kirjoittaminen, laadullinen/case-tutkimus, oman työn käsittely);
ET: 15 x 45 min., **VET:** 24 x 45 min. (C)
- Ohjausseminaareja 56 tuntia ja 4 tuntia metateoriaa. (D)

Opinnäytetyön opetus/ohjausprosessi (C)

1. Orientoiva osuus (2 t, koulutuksen 1. vuotena)

Käydään läpi tutkielmien kriteerit ja siihen liittyvä opetuskokonaisuus. Koulutettavat alkavat pohtia ja määrittää omaa tutkimuskysymystään / aihepiiriään

2. Tutkielmaseminaarit 1-4 (vähintään 12 t, koulutuksen puolivälistä alkaen)

Tutkimuskysymys ja sen rajaukset > alustava runko > työstetään pienryhmissä

3. Päätöseminaari

Opinnäytetyöt, orientaatio

- Opinnäytetyön tarkoitus ja toteutus, kriteerit
- Opinnäytetyö: integroi teoriaa ja terapiakäytäntöjen tutkimusta
- Orientoituminen työn suunnitteluun
 - ajankäyttösuunnitelma, ideointi, suunnitteluprosessi
 - laadullisen/tapaustutkimuksen perusteista
 - aihepiiri ja sen rajaus (jokin perusteltu näkökulma, vaihtoehtoja, lähdekirjallisuuden saatavuus, henkilökohtainen kiinnostavuus, yleinen merkittävyys, käsitteellinen selkeys, ymmärrettävyys)
 - aihepiiriin ja aikaisempaan kirjallisuuteen perehtyminen kirjallisuushaut (erityisesti hyvät katsaukset, laadukkaat artikkelit) elektroniset tiedonhakumenetelmät keskustelu, kysely kollegoilta/ asiantuntijoilta, alustava lueskelu, riittävän kattavuus, systemaattisuus, kriittinen tarkastelu
 - alustava tutkimussuunnitelma tutkimuksen tarkoituksen hahmottelu, kommenttien pyytäminen tulevalta ohjaajalta ym.
 - aineiston keruumenetelmät systemaattiset havainnot, niiden kirjaus, hyvät muistiinpanot (vuorovaikutuksen tallennus, yksityiskohdat käyttötarpeen mukaan)

OPINNÄYTTEIDEN KÄSITTELY JA HYVÄKSYNTÄ

- Valmistuneen tai työn alla olevaa työn esittäminen seminaarissa (45 min./esittäjä), kommentointi ja yhteiskeskustelu. Koulutustoimikunta käsittelee ja päättää hyväksymisestä (A)
- Työn hyväksyjä on säätiön opettaja, mutta ei ohjaaja. (B)
- Tutkielma käsitellään päättöseminaarissa, johon kutsutaan lopputyön ohjaaja(t), jaoston jäsenet, ko. koulutushoidon työnohjaaja. Esittely (45 min.), kommentointi, keskustelu. (C)
- Koulutustoimikunta hyväksyy (D)

OHJAAJAKÄYTÄNNÖT

- Ohjaajana pääsääntöisesti koulutushoidon työnohjaaja (koska opinnäyte tehdään kliiniseltä pohjalta, ohjatusta psykoterapiatyöstä). Työnohjaaja joko psykoanalyttikko tai VET-terapeutti, hyväksyntä koulutustoimikunnassa (A)
- Kaikista opettajista koostuva elin päättää ohjaajasta, koulutusvastaavan esityksestä. Pyritään jakamaan opettajille suurin piirtein yhtä monta ohjattavaa. (B)
- ET/VET-jaosto nimeää koulutusryhmälle ohjaajan, jolla tulee olla kouluttajakoulutus ja tieteellistä jatkokoulutusta. Yksilöllinen ohjaus omalla kustannuksella. (C)
- VET-koulutuksessa 2 ohjaajaa (seminaarin vetäjä ja toinen). Koulutustoimikunta nimeää esitysten pohjalta. Ohjaajan palkkio kattaa 3 ohjauskertaa. (D)

Opinnäytetöiden haasteita

- Uusi elementti koulutuksissa
- Terapeuttiset vs. tutkimustekniset taidot (mm. tiedonhaku)
- Tieteellisyys (tiedon keruu, systemaattisuus, kriittisyys vs. teoriauskollisuus)
- Hämmennyksestä innostukseen ja työhön tarttumiseen
- Oman työn julkinen tutkiminen (luottamuksellisuus)
- Sopivan tavoitetason asettaminen
- Aikaresurssi, ajankäytön suunnittelu
- Ohjaajaresurssi, ohjauksen osuvuus
- Työn etenemisen seuranta
- Opiskelujen loppuun saattamisen viivästymisen minimointi